

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 14.11.1990, sp. zn. VII Torz 15/90, ECLI:CZ:NS:1990:TORZ.15.1990.1

Číslo: 29/1991

Právní věta: Ke stanovení přiměřeného trestu odnětí svobody za trestný čin nedotčený zákonem č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, jenž byl spáchán v souběhu s trestným činem, na který se rehabilitace vztahuje a ohledně něhož bylo trestní stíhání zastaveno podle § 2 odst. 2 cit. zák. Podle § 2 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. platí pro výměru přiměřeného trestu základní kritérium, kterým je porovnání vzájemného poměru závažnosti činů, jimiž byl odsouzený uznán vinným v původním rozhodnutí. Oproti typové závažnosti jednání pachatele vyjádřené rozpětím trestní sazby v příslušném zákoně je zde zdůrazněn princip posouzení vzájemného poměru konkrétní závažnosti posuzovaných jednání, který je určován konkrétním stupněm jejich společenské nebezpečnosti. V případech, kdy tato konkrétní závažnost posuzovaného jednání je zřetelně nižší než závažnost typová, nelze vyloučit možnost stanovení přiměřeného trestu i pod dolní hranici zákonné sazby, a to i bez ohledu na použití speciálních ustanovení pro snížení výměry trestu (§ 30 zák. č. 86/1950 Sb., § 40 zák. č. 140/1961 Sb.

Soud: Nejvyšší soud ČR

Datum rozhodnutí: 14.11.1990

Spisová značka: VII Torz 15/90

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Rehabilitace soudní, Ukládání trestu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 40 119/1990 Sb. § 2 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 29

Ke stanovení přiměřeného trestu odnětí svobody za trestný čin nedotčený zákonem č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, jenž byl spáchán v souběhu s trestným činem, na který se rehabilitace vztahuje a ohledně něhož bylo trestní stíhání zastaveno podle § 2 odst. 2 cit. zák.

Podle § 2 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. platí pro výměru přiměřeného trestu základní kritérium, kterým je porovnání vzájemného poměru závažnosti činů, jimiž byl odsouzený uznán vinným v původním rozhodnutí. Oproti typové závažnosti jednání pachatele vyjádřené rozpětím trestní sazby v příslušném zákoně je zde zdůrazněn princip posouzení vzájemného poměru konkrétní závažnosti posuzovaných jednání, který je určován konkrétním stupněm jejich společenské nebezpečnosti. V

případech, kdy tato konkrétní závažnost posuzovaného jednání je zřetelně nižší než závažnost typová, nelze vyloučit možnost stanovení přiměřeného trestu i pod dolní hranici zákonné sazby, a to i bez ohledu na použití speciálních ustanovení pro snížení výměry trestu (§ 30 zák. č. 86/1950 Sb., § 40 zák. č. 140/1961 Sb.)

(Usnesení nejvyššího soudu ČR z 14. 11. 1990 sp. zn. [VII Torz 15/90](#))

K stížnosti ing. Z. K. proti usnesení krajského soudu v Ostravě z 15. 8. 1990 sp. zn. 1 Rt 111/90 zrušil napadené rozhodnutí ve výroku o stanovení přiměřeného trestu. Podle § 2 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. stanovil S. K. za rehabilitací nedotčený trestní čin přiměřený trest odnětí svobody na dobu dvou roků.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením krajský soud v Ostravě podle § 2 odst. 1 písm. c) zák. č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, prohlásil za zrušený rozsudek krajského soudu v Ostravě ze dne 23. února 1955 sp. zn. T 4/55 v části, v níž byl odsouzený uznán vinným trestným činem velezrady podle § 78 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a) zák. č. 86/1950 Sb. a podle § 2 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. trestní stíhání pro uvedený trestný čin zastavil. Podle § 2 odst. 2 cit. zák. pak za rehabilitací nedotčený trestný čin rozkrádání národního majetku podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a) zák. č. 86/1950 Sb. stanovil přiměřený trest odnětí svobody na dobu pěti roků.

Proti tomuto usnesení podal v zákonné lhůtě stížnost syn odsouzeného S. K., který před vydáním rehabilitačního rozhodnutí zemřel. Ve stížnosti napadl výši přiměřeného trestu, přičemž poukázal na to, že v původním rozsudku krajského soudu v Ostravě byl spolupachatelem trestného činu velezrady F. K. uložen pro tento trestný čin trest odnětí svobody na deset let a odsouzenému S. K. pro týž trestný čin, spáchaný stejným způsobem a za stejných objektivních i subjektivních okolností a za rehabilitací nedotčený trestný čin rozkrádání národního majetku podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a) zák. č. 86/1950 Sb. uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na dvanáct roků. Stanovený trest v napadeném usnesení mu proto připadá jako nepřiměřený a svou stížností se domáhá snížení jeho výměry.

Nejvyšší soud České republiky přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž mohl stěžovatel podat stížnost, jakož i řízení napadenému usnesení předcházející, a shledal, že stížnost syna odsouzeného je důvodná.

Z formálního hlediska je nutno zdůraznit, že ing. Z. K. byl oprávněn k podání stížnosti ve prospěch svého zemřelého otce, neboť jde o osobu uvedenou v § 5 odst. 1 zák. č. 119/1990 Sb., která svým návrhem dala podnět k řízení podle § 2 odst. 1 zák. č. 119/1990 Sb.

Rozsudkem krajského soudu v Ostravě z 23. února 1955 sp. zn. T 4/55 byli S. K. a F. K. uznáni vinnými trestným činem velezrady podle § 78 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a) zák. č. 86/1950 Sb., kterého se měli dopustit tím, že v březnu 1949 podle pokynu B. D. se spolu s dalšími osobami spolčili k provádění protistátní činnosti za účelem přivodění zvratu lidově demokratického zřízení, přičemž jimi budovaná organizace měla v případě zvratu uchopit moc ve státě. Pro potřeby jimi očekávaného zvratu ukrýval odsouzený S. K. písemné materiály bývalé sociálně demokratické strany, které jim měly provádění protistátní činnosti ulehčit. Oba odsouzení pak na podzim roku 1949 měli dále organizovat sbírky pro pozůstalé po osobách odsouzených pro protistátní činnost. S. K. byl dále uvedeným rozsudkem uznán vinným trestným činem rozkrádání národního majetku podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a) zák. č. 86/1950 Sb., kterého se měl dopustit tím, že v době od začátku roku 1951 do konce roku 1952 jako skladník Stavebního komunálního podniku města Opavy soustavně odcizoval různý materiál tohoto podniku v nespécifikované hodnotě a od druhé poloviny

roku 1952 do konce roku 1953 jako mistr údržby v n. p. Žirovnické papírny rozprodával z uvedeného podniku papír a částku ve výši asi 3000 Kčs za prodaný papír si ponechal pro sebe. Za uvedená jednání byl S. K. odsouzen podle § 78 odst. 1 zák. č. 86/50 Sb. k trestu odnětí svobody na dvanáct let a F. K. k trestu odnětí svobody na deset let. Oběma odsouzeným byla nadále vyslovena ztráta čestných práv občanských na dobu osmi let a podle § 47 zák. č. 86/1950 Sb. bylo u obou odsouzených vysloveno propadnutí celého jmění.

Krajský soud v Ostravě v usnesení z 15. srpna 1990 sp. zn. 1 Rt 111/90 správně deklaroval účast odsouzeného S. K. na rehabilitaci a zrušení původního rozsudku v té části, kterou byl uznán vinným trestným činem velezrady podle § 78 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. a) tr. zák., neboť uvedené zákonné ustanovení je uvedeno v § 2 odst. 1 písm. c) zák. č. 119/1990 Sb. jako rehabilitovatelný trestný čin. Správně došlo též k zastavení trestního stíhání pro shora uvedený trestný čin.

Za rehabilitací nedotčený trestný čin rozkrádání národního majetku podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a) zák. č. 86/1950 Sb. stanovil krajský soud odsouzenému S. K. trest odnětí svobody na pět let. Přestože v napadeném usnesení nebyla výměra stanoveného trestu blíže odůvodněna, je zřejmé, že krajský soud vycházel z trestní sazby, která pro trestný čin podle § 245 odst. 3 zák. č. 86/1950 Sb. byla tímto zákonem stanovena v rozpětí od pěti do patnácti let, a z hlediska rozsahu trestné činnosti, závažnosti deliktu a výše způsobené škody trest stanovil na samé dolní hranici uvedené trestní sazby. Přehlédl však, že podle § 2 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb. platí pro výměru přiměřeného trestu základní kritérium, kterým je porovnání vzájemného poměru závažnosti činů, jimiž byl odsouzený uznán v původním rozhodnutí vinným. Oproti typové závažnosti pachatele vyjádřené rozpětím trestné sazby v příslušném zákoně je zde zdůrazněn princip posouzení vzájemného poměru konkrétní závažnosti posuzovaných jednání, který je určován konkrétním stupněm jejich společenské nebezpečnosti. V případech, kdy tato konkrétní závažnost posuzovaného jednání je zřetelně nižší než závažnost typová, nelze vyloučit možnost stanovení přiměřeného trestu i pod dolní hranici zákonné sazby, a to i bez ohledu na použití speciálních ustanovení pro snížení výměry trestu (§ 30 zák. č. 86/1950 Sb., § 40 zák. č. 140/1961 Sb.).

Za této situace je důvodná námitka podané stížnosti o nepřiměřenosti stanoveného trestu odnětí svobody ve výměře pěti let. V konkrétním případě neměl krajský soud v Ostravě přihlídnout, že i použití kvalifikované skutkové podstaty v původním rozsudku je v rozporu se zásadami stanovenými v § 1 zák. č. 119/1990 Sb. a tuto nepřiměřenou tvrdost v užívání represe měl odstranit porovnáním vzájemného poměru závažnosti jednotlivých činů, pro které byl S. K. odsouzen.

Nejvyšší soud České republiky proto z uvedených důvodů zrušil usnesení krajského soudu v Ostravě ve výroku, kterým byl přiměřený trest stanoven, a s přihlídnutím ke všem shora popsáním důvodům podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. znovu rozhodl a odsouzenému S. K. stanovil přiměřený trest za trestný čin rozkrádání národního majetku podle § 245 odst. 1 písm. b), odst. 3 písm. a) zák. č. 86/1950 Sb. na dobu dvou roků.